

Gwaith cartref Uned 22 – Teithio Cymru



i. Cyfieithwch y brawddegau hyn, gan ddefnyddio **byth** ac **erioed** yn gywir.

1. *I never drink coffee.*

2. *She's never been abroad.*

3. *I had never eaten sushi before going to Japan.*

4. *He was shouting "Wales forever!"*

5. *We never ate chips when we were children.*

6. *I'd never go out by myself.*

7. *Have you ever been on a skiing holiday?*

8. *They will never go to that garage again.*

9. *I never think about work when I'm at home.*

10. *I never heard him talking about his family.*

ii. Darllen a deall

'008: Llanberis' o Cymru: y 100 lle i'w gweld cyn marw gan John Davies a Marian Delyth (Y Lolfa, 2009).

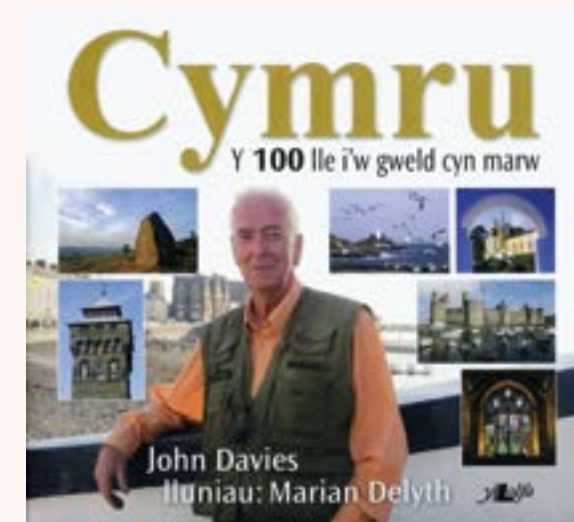
Geirfa:

arwyddocaol
cangen (canghennau)

amlycaf
nodedig

diwydiannol
generadur(on)

chwarel
ambell



Mae Llanberis yn agos at fod ar ben y rhestr o'r llefydd 'rhaid eu gweld' yng Nghymru. Yn wir, mae'n anodd meddwl am unrhyw le arall o faint Llanberis (2,018 o drigolion) sy'n cynnig cynifer o atyniadau **arwyddocaol** i ymwelwyr. Daeth rhai o'r atyniadau **amlycaf** o hanes **diwydiannol** y lle – **Chwarel** Dinorwig, Amgueddfa Lechi Cymru a Gorsaf Bŵer Dinorwig.

Caeodd **Chwarel** Dinorwig yn 1969, a sefydlwyd Amgueddfa Chwarelyddol Gogledd Cymru yn yr hen weithdai. Daeth y sefydliad yna'n Amgueddfa Lechi Cymru, un o **ganghennau** r Amgueddfa Genedlaethol. Heblaw am Sain Ffagan, dyma'r hyfrytaf o saith **cangen** y sefydliad hwnnw.

O holl ryfeddodau ardal Llanberis, y mwyaf **nodedig** yw Gorsaf Bŵer Dinorwig a agorwyd yn 1984. Mae'r orsaf yn pwmpio dŵr o Lyn Peris (100 metr uwchben lefel y môr) i Lyn Marchlyn Mawr (580 metr uwchben lefel y môr), ac wedyn yn gollwng y dŵr i lawr 480 metr i weithio'r **generaduron** yn y siambr enfawr y tu ôl i'r hen **chwarel**.

Atynfa fwyaf poblogaidd Llanberis yw trê'n bach yr Wyddfa. Mae'n rhedeg ar y rheilffordd 7.524 cilomedr sy'n **caniatáu** i ymwelwyr gyrraedd y copa mewn awr – sef mwy neu lai'r amser y mae cystadleuwyr cyflymaf Ras yr Wyddfa yn ei gymryd i redeg o Lanberis i'r copa ac yn ôl. Agorwyd y rheilffordd yn 1896, ac roedd yn dibynnu'n llwyr ar stêm tan 1986, pan ddechreuodd ambell injan disel redeg ar y lein. Pan oedd glo'n brin ar ôl yr Ail Ryfel Byd, roedd y rheilffordd yn dibynnu ar losgi hen esgidiau milwyr.

© y testun hwn: John Davies a'r Lolfa Cyf.

1. Be sy'n cysylltu'r tri atyniad y mae John Davies yn sôn amdany'n nhw?

.....

2. Mae'r darn yn sôn am yr Amgueddfa Lechi. Pa gangen arall o'r Amgueddfa Genedlaethol sy'n cael ei henwi?

.....

3. Faint o amser mae trê'n bach yr Wyddfa yn ei gymryd i gyrraedd y copa?

.....

4. Beth oedd y rheilffordd yn ei wneud efo hen esgidiau milwyr?

.....

5. Beth ddigwyddodd yn y blynyddoedd hyn?

1969

1984

1896

1986

iii. Dach chi isio perswadio ffrind i fynd ar wyliau i'ch hoff le yng Nghymru. Dydy o/hi erioed wedi bod yno. Mewn 150–200 o eiriau, esboniwch beth sy i'w wneud yno, pam mae'r lle mor arbennig i chi a pham dylai fo/hi ymweld â'r lle.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

iv. Dewch â llun o rywle yng Nghymru i siarad amdano yn y wers nesaf.